

Anton Chelyuskin (Czeluskin)*

 <https://orcid.org/0000-0001-6556-6273>

Sylwester Woźniak**

 <https://orcid.org/0000-0001-9589-389X>

Rosyjskojęzyczne media elektroniczne jako narzędzie programowania ruskiego miru

Streszczenie

Język rosyjski stanowi jedno z podstawowych narzędzi budowania wpływów Kremla na obszarze postsowieckim. Przykład działalności rosyjskojęzycznych mediów elektronicznych na Łotwie daje możliwość poznania, jak kształtuje się narracja budowana wśród diaspory działającej w krajach bałtyckich. W analizowanych przekazach medialnych pojawia się przekonanie, że Rosjanie mieszkający na Łotwie czują się prześladowani, izolowani oraz dyskryminowani. Za sprawą odniesień do historii, gdy Łotysze byli członkami formacji Waffen SS, antyrosyjska polityka jest określana jako nacjonalistyczna lub faszystowska. Jest to nawiązanie to ideologii ruskiego miru, w której wszelką antyrosyjską politykę określa się mianem nacjonalistycznej. Działalność mediów elektronicznych przyczynia się do

* Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, e-mail: chelyuskinanton@gmail.com

** Polskie Towarzystwo Historyczne – o. Zielona Góra, e-mail: wozniaksylwester@gmail.com

© by the Author, licensee University of Lodz – Lodz University Press, Lodz, Poland. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license CC-BY-NC-ND 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)
Received: 16.03.2026. Verified: 31.05.2026. Accepted: 7.07.2026.

Funding information: Nicolaus Copernicus University in Toruń. **Conflicts of interest:** None. **Ethical considerations:** The Authors assure of no violations of publication ethics and take full responsibility for the content of the publication. **The percentage share of the Author in the preparation of the work is:** A.Ch. 50%, S.W. 50%. **Declaration regarding the use of GAI tools:** Not used.

mobilizowania członków diaspory rosyjskiej do negowania polityki rządu łotewskiego, zwłaszcza w zakresie możliwości używania języka rosyjskiego w przestrzeni publicznej.

Słowa kluczowe: Ruski mir, Łotwa, kraje bałtyckie, Rosja, media

Russian-language electronic media as a tool for programming the Russkiy Mir

Abstract

The Russian language is one of the key tools used by the Kremlin to build influence across the post-Soviet space. The example of Russian-language electronic media in Latvia provides an opportunity to understand how the narrative being constructed within the diaspora in the Baltic States is taking shape. The media reports analysed convey the impression that Russians living in Latvia feel persecuted, isolated and discriminated against. By drawing on historical references to Latvians who were members of the Waffen SS, anti-Russian policies are described as nationalist or fascist. This is a reference to the ideology of the 'Russian World', in which any anti-Russian policy is labelled as nationalist. The activities of the electronic media contribute to mobilising members of the Russian diaspora to oppose the policies of the Latvian government, particularly regarding the use of the Russian language in public spaces.

Keywords: Russkiy Mir, Latvia, Baltic States, Russia, Media

Ruski mir jako ideologia geopolityczna

Ideologia ruskiego miru narodziła się około 2000 r. To koncepcja kulturowo-polityczna z elementami pseudoreligijnymi i pseudofilozoficznymi. W dużym uproszczeniu chodzi o stwierdzenie, że wszystkie osoby rosyjskojęzyczne lub pozostające pod wpływem rosyjskiej kultury stanowią odrębną cywilizację. Teoretycznych podstaw tej ideologii należy doszukiwać się w koncepcjach Aleksandra Dugina, Sergieja Gralikowskiego i Borysa Meżwiewa. W swoich koncepcjach

nawiązywali oni do Wspólnoty Brytyjskiej, w której istnieje pewna jedność ze względu na posługiwanie się językiem angielskim i korzystanie z dorobku angielskiej kultury (Delong, 2020: 53). Idee ruskiego miru zostały po raz pierwszy ogłoszone publicznie przez Władimira Putina w 2001 r. (Komarowa, 2018: 5). Można twierdzić, że idea ruskiego miru powstała na bazie poradzieckich sentymentów oraz rusyfikacji, jaka została przeprowadzona w Związku Radzieckim. Warto również zwrócić uwagę, że ideologia ruskiego miru nawiązuje do koncepcji Świętej Rusi. Dla przedstawicieli Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego jest to teren obejmujący dawną Ruś Kijowską. Jej granice w dużej części pokrywały się z dawną zachodnią granicą ZSRR (Klip, Pankhurst, 2025: 6). Co więcej, jest to idea akcentowana w oficjalnych rosyjskich dokumentach. Tym samym należy uznawać ją za oficjalną rosyjską ideologię. Na przykład w koncepcji odnoszącej się do polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej (FR) zawarta została uwaga, że pomimo iż przez wieki obszar państwa zamieszkiwali przedstawiciele różnych narodów, kultur i religii, zawsze między nimi był utrzymywany pokój. Osiągnano to, ponieważ ich członkowie swoje interesy utożsamiali z dobrem Rosji. Język i kultura rosyjska były elementami scalającymi mozaikę narodowościową rozciągającą się od Bugu po Pacyfik (The Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation). Podstawowe zasady zostały zebrane w *Manifeście Ruskiego Miru*, który został opracowany przez członków Klubu Izborskiego (Eberhardt, 2019: 65–75; Droszczyk, 2016: 118–129). W nim to można przeczytać, że Russki Mir stanowi „boską prawdę, która to opiera się na nienaruszalnych wartościach rosyjskiej duszy i serca”. Dodatkowo Rosja i cały rosyjskojęzyczny świat został przedstawiony „jako apostoł prawdy i awatar sprawiedliwości. Przy czym prawda odnosi się do czynu realizującego odwieczne rosyjskie marzenie, jakim jest sprawiedliwość” (Lermontow, 2023: 2–4).

Władimir Putin bardzo szybko przejął koncepcję ruskiego miru jako jedno z narzędzi w swojej polityce zagranicznej. Przede wszystkim jego zdaniem rozpad ZSRR był jedną z największych katastrof geopolitycznych w XX w. Upadek Związku Radzieckiego spowodował, że wielu Rosjan znalazło się poza granicami własnego państwa. Dodatkowo na obszarze postsowieckim znaleźli się ludzie, którzy na co dzień posługiwali się językiem rosyjskim oraz korzystali z dorobku rosyjskiej kultury. W 2006 r. w swoim przemówieniu z okazji Dnia Jedności Narodowej po raz pierwszy zaakcentował konieczność zaopiekowania się członkami rosyjskiej diaspory mieszkającej w tzw. bliskiej zagranicy. Od 2008 r. Kreml coraz częściej koncepcję ruskiego miru utożsamiał z *soft power*, która mogła wywierać wpływ na ludność rosyjskojęzyczną zamieszkałą w innych państwach. W późniejszym okresie W. Putin koncepcję ruskiego miru zaczął rozumieć znacznie szerzej. Nie ograniczał się jedynie do kulturowej jedności, zaczął głosić konieczność fizycznego zjednoczenia ludności rosyjskojęzycznej zamieszkującej na całym świecie (Delong, 2020: 56–58). Generalnie należy uznać, że koncepcja ruskiego miru ewoluowała w kierunku ideologii neoimperialnej, która dawała władzom Federacji

Rosyjskiej legitymację do wywierania wpływu na kraje niegdyś będące częścią ZSRR. Kraje, takie jak Ukraina, które prowadziły politykę integracji własnej ludności i *de facto* sprzeciwiały się rozciąganiu wpływów rosyjskich poprzez opiekę nad ludnością rosyjskojęzyczną, władze rosyjskie określały jako wrogie, faszystowskie. Dawało to możliwość sięgania po środki militarne w celu ochrony praw ludności rosyjskojęzycznej i co za tym idzie, wywieranie wpływu na Ukrainę.

Język rosyjski jako podstawowy element ruskiego miru

Język rosyjski (русский язык [russkij ęzyk]) to język należący do grupy języków słowiańskich, głównie wschodniej grupy, chociaż zawiera również liczne zapożyczenia z języków tureckich. Jest językiem urzędowym w Rosji, Kirgistanie, Kazachstanie (szczególnie w północnej części tego kraju) oraz na Białorusi, a także pozostaje popularny wśród dużej części ukraińskiego społeczeństwa. Rosyjski jest jednym z pięciu języków oficjalnych i jednym z sześciu języków konferencyjnych Organizacji Narodów Zjednoczonych. Posługuje się nim jako językiem ojczystym około 160 milionów ludzi, a łącznie liczbę użytkowników szacuje się na około 250 milionów (dane z 2022 r.). Język rosyjski zapisuje się cyrylicą podobnie jak niektóre inne języki słowiańskie i turkijskie. Język rosyjski jest także powszechnie używany w krajach, w których jednak nie posiada statusu języka urzędowego. Należą do nich m.in. Ukraina, Stany Zjednoczone, Kanada, Łotwa, Litwa, Serbia, Izrael, Uzbekistan, Brazylia, Mołdawia, Kanada, Estonia, Niemcy, Azerbejdżan, Armenia, Turkmenistan, Tadżykistan, Grecja, Bułgaria oraz Rumunia. Jako język ojczysty jest szeroko rozpowszechniony wśród Rosjan oraz innych narodów, które doświadczyły russyfikacji w okresie ZSRR i okresie carskim. Jako drugi język rosyjski jest powszechnie używany na obszarze całego byłego związku sowieckiego i wśród emigrantów poza jego granicami. Co ciekawe, emigranci wcale nie są wyłącznie Rosjanami, ale wywodzą się też z innych narodów wchodzących niegdyś w skład ZSRR (Aref'ev, 2014: 357–364).

Użytkownicy języka rosyjskiego często pragną większej popularyzacji tego języka i mają pewne problemy w tym zakresie. Rosyjska narracja polityczna niechętnie przyznaje się do russyfikacji w stosunku do innych narodów, jaka miała miejsce w czasach Imperium Rosyjskiego i ZSRR (Radzik, 2010: 179–206), ewentualnie uznaje russyfikację za część dorobku kulturowego i tzw. lepszej cywilizacji (Szibeka, 2020: 97–112). Wciąż w wielu częściach Białorusi i Ukrainy język rosyjski jest powszechnie używany (Krasnowolski, 2018; Topolska, 1980: 245–274). Ciekawym zjawiskiem jest to, że w miastach takich jak Kijów, Charków czy Mińsk osoby posługujące się własnym językiem, czyli ukraińskim lub białoruskim, bywają często nazywane przez rosyjskojęzycznych nacjonalistami (Panasyuk, 2021: 138–143). Takie zjawisko jest szczególnie widoczne na Białorusi i Ukrainie, gdzie

rosyjskojęzyczne media często podtrzymują tę narrację. Absurdalność sytuacji polega na tym, iż nawet podczas pełnoskalowej wojny Rosji z Ukrainą duża część rosyjskojęzycznych Ukraińców nadal próbuje bronić języka rosyjskiego przed ukrainizacją. W swojej argumentacji powielają rosyjską propagandę (Studenta-Skrucka, 2015: 165–181).

Ważnym elementem oddziaływania politycznego na ludność rosyjskojęzyczną jest użycie mediów rosyjskich. Chodzi zarówno o media tradycyjne, jak telewizja czy radio, a także portale oraz komunikatory społecznościowe. Rosnące uzależnienie rynku medialnego w Rosji spowodowało, że stały się one tubą propagandową rządzących. Przede wszystkim budowano w nich konsekwentny i przemyślany wizerunek W. Putina jako władcy, męża stanu itp. (Potulski, Kamińska-Korolczuk, 2024: 277). O znaczeniu mediów dla kremlowskiego reżimu świadczy przemówienie W. Putina z lutego 2022 r., w którym oświadczył, że front medialny jest jednym z ważniejszym w czasie prowadzenia działań militarnych na terenie Ukrainy. Efektem tego są programy propagandowe, które zakłamując rzeczywistość, przyczyniają się do tego, że społeczeństwo rosyjskie popiera toczącą się wojnę z Ukrainą (Tomaszewski, 2023: 52). Tym samym w rosyjskich mediach dominuje ideologia, nie zaś realne informacje (Goban-Klas, 2011: 13–25). Media są używane przez Rosjan do dezinformacji i wywierania wpływu w sąsiednich państwach. Istotne jest wykorzystywanie przedstawicieli diaspory rosyjskiej, która pozostaje szczególnie podatna na kremlowską propagandę (Romanowska, 2018: 32–54). Na przykład w krajach bałtyckich rosyjskojęzyczne media informują o rosyjskiej diasporze, relacjach między konkretnym krajem, np. Litwą a Federacją Rosyjską. Ważną częścią działania tego rodzaju mediów jest kreowanie pozytywnego wizerunku Rosji, jej kultury. Podkreśla się również jej potęgę militarną i ekonomiczną. W ten sposób budowane jest poczucie wspólnoty rosyjskojęzycznej diaspory. Robione jest to m.in. poprzez uwypuklanie poczucia krzywdy, niesprawiedliwości wynikającej z przynależności do narodowości rosyjskiej. Poczucie krzywdy wynika z porównania z rolą, jaką ludność ta odgrywała w okresie sowieckim. Teraz straciła swoje przywileje, co w propagandzie Kremla równoznaczne jest z jej prześladowaniem (Koczyński-Zonik, 2018: 14).

Ideologia ruskiego miru stworzyła oddziaływanie poprzez *soft power*. Z tego też względu istotną rolę odgrywa diaspora rosyjskojęzyczna. Posługując się na co dzień rosyjskim językiem, znajduje się ona w kręgu rosyjskiej kultury. Film, muzyka, literatura i przede wszystkim media odpowiadają za kształtowanie jej przekonań. Szczęgólnego znaczenia nabiera działalność mediów, które uprawiają propagandę. Chodzi zatem o wykorzystywanie jej jako narzędzia w międzynarodowej polityce, uprawianej przez Rosję na obszarze postsowieckim. Warto pamiętać, że odpowiednie oddziaływanie poprzez media na ludność rosyjskojęzyczną spowodowało, że możliwa stała się rosyjska agresja na Ukrainę w 2014 r. Mieszkańcy Krymu i wschodniej Ukrainy poparli niejawną agresję, ponieważ swoją przyszłość utożsamiali z Rosją.

Metodologia badań

Celem prowadzonych badań jest: „Wskazanie, w jaki sposób kształtuje się narracja w wybranych rosyjskojęzycznych mediach elektronicznych na Łotwie dotycząca sytuacji diaspory rosyjskiej w kontekście ideologii ruskiego miru” (Apanowicz, 2002: 19). Warto zaznaczyć, że pod pojęciem „ludność rosyjskojęzyczna” rozumie się nie tylko Rosjan, ale i przedstawicieli innych nacji, które na co dzień posługują się językiem rosyjskim. W tym przypadku to skutek rusyfikacji, jaka była prowadzona od czasów carskich. Tym samym obejmują one przedstawicieli narodów: białoruskiego, ukraińskiego, mieszkańców Naddniestrza oraz mołdawskiej Gagauzji oraz przedstawicieli narodów dawnych republik środkowoazjatyckich (Kozyrska, 2023: 119–147). Przedmiotem badań (Apanowicz, 2002: 101–102) w tym przypadku jest narracja występująca w rosyjskojęzycznych mediach, dotycząca funkcjonowania diaspory rosyjskiej na Łotwie. Problem badawczy będzie natomiast przedstawiał się następująco: *W jaki sposób rosyjskojęzyczne media elektroniczne na Łotwie kreują narrację dotyczącą diaspory rosyjskiej oraz jej relacji z państwem łotewskim w kontekście ideologii ruskiego miru?* W oparciu o sformułowany problem należy określić hipotezę badawczą (Bäcker, 2016: 54–55). Na potrzeby niniejszego artykułu przyjęto następującą hipotezę: *Rosyjskojęzyczne media elektroniczne na Łotwie kreują narrację przedstawiającą diasporę rosyjską jako grupę marginalizowaną przez państwo łotewskie, a jednocześnie rozpowszechniają treści zbieżne z ideologią ruskiego miru promowaną przez Federację Rosyjską.*

Na podstawie określonego problemu badawczego i hipotezy można określić metody prowadzonych badań (Apanowicz, 2002: 55–59). Z wcześniej ustalonego problemu badawczego oraz hipotezy wynika, że najlepiej będzie użyć metody analizy narracji. Zastosowanie takiej metody umożliwia poznanie sposobu, w jaki media konstruują wyobrażenie o otaczającej człowieka rzeczywistości. Chodzi na przykład o to, jakie znaczenie nadaje się określonym terminom, jak ocenia się pewne wydarzenia. Pod względem technicznym umożliwia ona poznanie tego, jak autorzy konstruują oś fabularną oraz tego, czyje i jakie argumenty dominują w przedstawionym przekazie medialnym. Generalnie metoda ta pozwala na poznanie, jak coś przedstawiono oraz jak przedstawia się warstwa emocjonalna oraz jakie argumenty zostały użyte przez autora na poparcie jego tezy. Dodatkowo umożliwia ona również odzwierciedlenie tego, jakie nurty ideologiczne wpływają na punkt widzenia zaprezentowany w konkretnym przekazie medialnym (Garbula, 2020: 73–83; Hendricks, 1985: 167–188).

Stosowanie tej metody wymaga korzystania z określonych materiałów źródłowych. W tym przypadku za najlepszy materiał należy uznać media internetowe, które publikują w języku rosyjskim. Dodatkowo należy wybrać takie, które działają wśród rosyjskojęzycznej diaspory w jednym z krajów postsowieckich. W polityce Rosji szczególne znaczenie mają kraje bałtyckie. Od czasów panowania

Iwana Groźnego Rosja dążyła do opanowania tego regionu ze względu na dostęp do niezamarzających zimą portów nad Bałtykiem. Oderwanie się republik nadbałtyckich od Rosji znacznie ogranicza dostęp tego państwa do morza i w ten sposób osłabia jego położenie militarne i ekonomiczne (Bartosiak, 2013: 514). W tych państwach w okresie radzieckim osiedlono wielu Rosjan. Szacuje się, że przed II wojną światową na Łotwie zamieszkiwało do 10% Rosjan, zaś w 1991 r. wielkość diaspory rosyjskiej szacuje się na 35%. Dodatkowo ustawodawstwo łotewskie wymaga przejścia odpowiednich procedur w celu uzyskania obywatelstwa tego kraju, m.in. wykazania się znajomością języka łotewskiego. Miejscowi Rosjanie są niechętni naturalizacji, co wynika z poczucia wyższości Rosjan nad narodem łotewskim. Ocenia się, że jedynie około 40% łotewskich Rosjan dysponuje łotewskim obywatelstwem (Wałęclawski, 2007: 197–235). Taki status Rosjan na Łotwie stanowi pożywkę dla rosyjskiej propagandy w ramach ruskiego miru. W celu jej rozpoznania poprzez pryzmat używanego języka należy przeanalizować teksty, jakie są publikowane w rosyjskojęzycznych mediach elektronicznych. W tabeli 1 przedstawiono te z nich, które wykorzystano przy pisaniu niniejszej pracy.

Tabela 1. Rosyjskojęzyczne media działające na Łotwie i poddane analizie

Media	Charakterystyka
Sputnik Łotwa (ros. Спутник Латвия) [Sputnik Latviā]	Sputnik jest powiązany z Kremlm i nadaje programy propagandowe. W wielu państwach Unii Europejskiej ma zakaz prowadzenia tego rodzaju działalności. Obowiązuje on np. na Łotwie, ale mimo tego Sputnik nadaje w tym kraju.
Press (ros. Пресс) [Press]	Portal nie posiada bezpośredniego związku z Putinem, niemniej publikuje treści zbieżne z rosyjską propagandą. Należy do rosyjskiego oligarchy Andrejsa Kozłowa. Jest oskarżany o serwowanie nierzetelnych danych, obliczonych na wzbudzenie sensacji.
MK (Moskiewski Komsomolec) Łotwa (ros. МК (Московский Комсомолец) Латвия) [(Moskovskij Komsomolec) Latviā]	To portal, który działa na obszarze Łotwy, jego redakcja znajduje się w Rydze. Nie ma oficjalnych i nieformalnych powiązań z Kremlm. Niemniej tytuł nawiązuje do radzieckiej i rosyjskiej gazety, która ma liczne regionalne mutacje. Korzysta jedynie z oficjalnych rosyjskich źródeł lub publikowanych w rosyjskiej wersji MK.

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Delfi; Springe; Medar.

Warto dodać, że jedną z platform, która umożliwiała przekazywanie treści zawierających propagandę rosyjskiego miru jest Telegram. Funkcjonuje on jako chat, ale umożliwia otrzymywanie informacji wysłanych przez instytucjonalnych nadawców, redakcje czy grupy internetowe (Humabaki i drony...). Wśród innych

platform internetowych wpływ na ludność rosyjskojęzyczną na Łotwie wywiera rosyjska sieć Vkontakcie (ros. *ВКонтакте* [VKontakte]). Mimo blokad i odpowiedzialności karnej grupy prorosyjskie cieszą się nadal dużą popularnością wśród rosyjskojęzycznych mieszkańców, służąc jako platforma do rozpowszechniania prokremlowskiej i antyzachodniej narracji (Valsts Drošības Dienests). Rosyjskojęzyczni mieszkańcy Łotwy korzystają z niej, używając VPN.

Wyżej zaprezentowane dane umożliwiają sformułowanie kierunku prowadzonych badań.

Narracja rosyjskojęzycznych mediów na Łotwie

Poznanie narracji, jakie podejmują rosyjskojęzyczne media, jest możliwe jedynie poprzez analizy konkretnych tekstów zamieszczanych w Internecie. Pierwszym tekstem poddanym analizie jest opublikowany przez Sputnik Łotwa artykuł *Łotwa usprawiedliwia nazistów, podczas gdy jej ludność wymiera* (RIGA). Trzeba zwrócić uwagę na to, że już sam tytuł ma charakter wartościujący. Narzuca on czytelnikowi negatywne postrzeganie władz łotewskich jako ksenofobicznych oraz nieradzących sobie ze współczesnymi problemami społecznymi. W samej treści tekstu znajduje się subiektywizacja polegająca na utożsamianiu polityki narodowościowej łotewskiego rządu z praktykami nazistów. Należy przy tym zauważyć, że obecnie w języku rosyjskim termin „naziści” zyskuje całkowicie nowy desygnat. Termin ten obejmuje wszystkie te społeczeństwa, ludzi, którzy odmawiają uznania języka rosyjskiego za równouprawniony ze swoimi językami narodowymi (Wyszczelski, 2022: 131). Tego typu narracja jest tworzona przez samego W. Putina. Nazwał on uniemożliwienie używania rosyjskiego jako drugiego języka urzędowego za przejaw rusofobii (Putin: Rusofobią...). W omawianym tekście, opublikowanym na stronie Sputnika Łotwa:

- zasygnalizowano pogarszającą się sytuację ekonomiczną Łotwy;
- stwierdzono, że rząd łotewski ma duże problemy z przestrzeganiem praw człowieka, powołując się przy tym na raport rosyjskiego i białoruskiego ministerstwa spraw zagranicznych;
- oskarżono rządzącą od 2022 r. koalicję rządową o budowę monolitycznego państwa i społeczeństwa;
- tę samą koalicję oskarżono również o tworzenie równoległej rzeczywistości ekonomicznej, społecznej oraz historycznej;
- zarzucono rządowi gloryfikowanie byłych łotewskich członków formacji SS i to wbrew nakazowi ONZ;
- przedstawiono Łotwę jako państwo prowadzące skrajną, najbardziej antyrosyjską politykę ze wszystkich krajów bałtyckich;
- zaprezentowano zaostrzenie antyrosyjskiej polityki po rozpoczęciu się jawnego etapu konfliktu rosyjsko-ukraińskiego;

- stwierdzono, że antyrosyjska polityka władz łotewskich to jeden z podstawowych powodów ubożenia łotewskiego społeczeństwa;
- podkreślono, że od 2023 r. na Łotwie zwiększyła się liczba osób żyjących poniżej poziomu ubóstwa, zmniejszył się przyrost naturalny;
- uznano, że wzrost cen energii na Łotwie wiąże z rezygnacją jej zakupu od Rosji i Białorusi (RIGA).

Jedną z tez przedstawionych w tekście jest to, że antyrosyjska i w gruncie rzeczy nacjonalistyczna polityka prowadzone przez władze bierze się z faktu, że wielu Łotyszów służyło w szeregach Waffen SS (Fritz, Anders, 2012: 157–185). Należy zwrócić też uwagę na stosowanie kluczowych fraz, które mają za zadanie wpływanie na rosyjskojęzycznego odbiorcę mediów. Unikano takich sformułowań jak wojna, walka, konflikt, za to stosowano frazę: specjalna operacja wojskowa. Stosowano również sformułowania takie jak rusofobia, bieda, zła polityka ekonomiczna lub negatywnie przedstawiano wpływy Zachodu na rozwój ekonomiczno-społeczny Łotwy. Warto wskazać na następujący fragment przekazu: „Władze łotewskie celowo wypaczają fakty i interpretują historię w celu usprawiedliwienia własnych haniebnych działań. Takie podejście jest powszechnie wykorzystywane do uzasadniania bluźnierczej gloryfikacji przez Rygę łotewskich legionistów i kolaborantów nazistów oraz do usprawiedliwiania otwartej walki z pamięcią o żołnierzach Armii Czerwonej, którzy wyzwolali Łotwę spod nazizmu” (RIGA). W analizowanym fragmencie pojawia się wiele nacechowanych emocjonalnie słów, które wpisują się w propagandę ruskiego miru. Dodatkowo widać tutaj techniki, jakie zastosował autor, aby manipulować odbiorcami:

- stawianie zarzutów o kłamstwo i celowe fałszowanie historii;
- nadużywanie moralnie wręcz nacechowanych epitetów;
- wykorzystywanie historii do budowania przekazu ideologicznego;
- celowe pomijanie kontekstu historycznego, który skłonił Łotyszów do służby w Waffen SS, czyli włączenia ich kraju do ZSRR;
- zamiast uznać udział łotewskich żołnierzy w szeregach Waffen SS za kontrowersyjny, niejednoznaczny moralnie itp., zastosowano zabieg obarczający winą za ten stan rzeczy obecne władze w Rydze – tzw. odwrócenie winy (Masenko, 2017: 40).

Konstruowany obraz przedstawia państwo łotewskie działające wbrew interesom własnych obywateli. Wynika to z nacjonalistycznej i antyrosyjskiej polityki władz. Tego rodzaju przekaz wpisuje się w ramy ideologii ruskiego miru. Zakłada ona bowiem naturalne istnienie krajów na obszarze postsowieckim orbitującym w kierunku Rosji. Tym samym polityka prowadzona przez nacjonalistyczny rząd łotewski odrzucający potrzebę związania się z FR generuje wszelkie problemy ekonomiczne państwa.

Warto poddać analizie jeszcze jeden tekst. Jego tytuł we własnym tłumaczeniu na język polski będzie przedstawiać się następująco: *Rosyjskie piosenki na*

Ligo? Burza w mediach społecznościowych z powodu koncertu Paulsa (Jeszcze i na Ligo...). Tytułowe Ligo to święto przesilenia letniego, które jest odpowiednikiem słowiańskiej Nocy Kupały. Różnica polega na tym, że dla Łotyszy to ważne święto, wpływające na ich identyfikację narodową. Wymieniony w tytule Raimonds Pauls to jeden z najbardziej popularnych na Łotwie muzyków. Karierę rozpoczął w latach 80. XX w., czyli w ostatniej dekadzie istnienia Łotewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Co więcej, w 1985 r. nadano mu tytuł narodowego artysty ZSRR. W czasie trwania kariery artystycznej współpracował z wieloma znanymi rosyjskimi muzykami, np. z Ałłą Pugaczową. Z tego też powodu jest niezwykle popularny wśród starszego pokolenia, zarówno Łotyszy, jak i Rosjan. Próbował swoich sił w polityce, gdzie chciał stworzyć chadecką partię, która głosiła konieczność pojednania z mniejszościami narodowymi mieszkającymi na Łotwie. Po fiasku tego przedsięwzięcia zaczął promować młode łotewskie talenty muzyczne, organizując Festiwal Nowa Fala (Otock). Treść omawianego artykułu można przybliżyć przy pomocy następujących punktów:

- pierwszy kanał łotewskiej telewizji publicznej wyemitował koncert z okazji święta Ligo. Wystąpił na nim również Raimonds Pauls, który wykonywał utwory po łotewsku i rosyjsku;
- w przekonaniu Łotyszy emitowanie rosyjskich piosenek było niewłaściwe, co w przekonaniu rosyjskiej mniejszości było formą dyskryminacji (Jeszcze i na Ligo...).

Należy przyznać, że narracja w tym artykule była utrzymana w neutralnym tonie i nie miała charakteru manipulacyjnego. Można z tego wynioskować, że podane dane odnosiły się do wydarzenia, które da się uznać za chęć pojednania łotewsko-rosyjskiego. Pod artykułem zostały zamieszczone komentarze, napisane przez rosyjskojęzycznych odbiorców tego medium. W jednym z nich zwrócono uwagę, że święto Ligo zostało zawłaszczone przez Łotyszy. Tak naprawdę w wielu kulturach w tym czasie świętuje się przesilenie letnie, co oznacza, że oburzenie jest absolutnie nieuzasadnione. Inne osoby stwierdziły, że taka postawa Łotyszy to przejaw rusofobii – przecież były tam również piosenki wykonywane w języku angielskim. Ciekawym przykładem był wpis, w którym nawoływano do ukarania R. Paulsa za wykonanie utworów w języku rosyjskim (<https://press.lv/comments/eshhyoi-na-ligo-slusht-pesni-na-russkom-burya-v-sotssetyah-iz-za-kontserta-paulsa>). Trudno określić, co tak właściwie autor tego komentarza miał na myśli. W każdym razie na przykładzie tego artykułu widać, że ludność rosyjskojęzyczna uważa, że jest prześladowana na Łotwie. Autor oskarża Łotyszy, którzy negatywnie oceniali wykonanie piosenek po rosyjsku, o rusofobię. W narracji tej pomija się kontekst historyczno-polityczny. Nie bierze się pod uwagę, że Łotwa jako jedna z republik radzieckich była rusyfikowana. Muzyka i masowe imprezy rozrywkowe na Zachodzie są traktowane jako neutralne politycznie. W doktrynie ruskiego miru język jest uważany za ważny instrument kształtowania przestrzeni geopolitycznej. Z tej

racji ograniczenie możliwości wykonywania piosenek w języku rosyjskim zostało potraktowane jako wymierzenie ciosu w samą Rosję.

Następnym tekstem, jaki poddano analizie, jest artykuł pt. *Język rosyjski w szkołach – całkowity zakaz?* opublikowany na portalu MK Łotwa (MK Латвия [MK Latviā]). Sformułowanie tytułu można odczytywać jako typowy *clickbait* – jest on krótki, rzucający się w oczy oraz bezpośrednio wiąże się ze sprawami dotyczącymi rosyjskiej diaspory na Łotwie. Jednocześnie treść tytułu jednoznacznie sugeruje, że zakaz ten już został wprowadzony. W opublikowanym tekście poruszono zagadnienie zmian legislacyjnych dotyczących funkcjonowania rosyjskich szkół na Łotwie. Dopiero w dalszej części tekstu znalazła się uwaga, że w łotewskim parlamencie trwa dyskusja nad zaproponowanymi zmianami. Dotyczyły one posługiwania się językiem łotewskim na terenie szkół, w tym również na przerwach i w trakcie prywatnych rozmów uczniów. Proponowano, aby nowe regulacje wprowadzić od 1 września 2025 r. W tekście przytoczono opinie rodziców uczniów szkół rosyjskojęzycznych. Większość z nich uważa, że reforma jest absurdalna i jej zadaniem tak naprawdę jest zwalczanie rosyjskiej świadomości narodowej, co jest wyrazem nacjonalistycznych praktyk łotewskiego rządu. Co więcej, w mniemaniu autora doszło do złamania art. 91 łotewskiej konstytucji, zapewniającego równość wszystkich obywateli państwa. Zauważył on, że również art. 114 ustawy zasadniczej gwarantujący równość obywateli bez względu m.in. na religię, narodowość czy preferencje seksualne został złamany (MK Latviā). W rzeczywistości pracowano nad nowelizacją ustawy i dotyczyła ona jedynie uczniów rozpoczynających naukę języka obcego w roku szkolnym 2026/2027 (Education Law). Tym samym omawiany tekst jest manipulacją. Nie odnosi się bowiem jedynie do uczniów szkół mniejszości rosyjskiej, tylko całego łotewskiego systemu oświaty. Warstwa językowa omawianego tekstu pozostaje stosunkowo neutralna i ma charakter informacyjny. Można odnieść wrażenie, że autor rzetelnie przekazuje informacje, zgodnie z istniejącymi faktami. Istotnym elementem omawianego przekazu są zamieszczone pod artykułem komentarze. Wypowiadający się w nich stwierdzili, że wprowadzane zmiany mają charakter nacjonalistyczny. Przytoczono przykład sytuacji, gdy podczas szkolnej dyskoteki wezwana została policja tylko dlatego, że puszczana była na niej rosyjska muzyka. W następnym komentarzu wskazano, że dzieci poza rosyjskim nie znają żadnego innego języka. Pojawiły się również zdania, że na Łotwie język rosyjski jest dyskryminowany, podczas gdy arabski promuje się w przestrzeni publicznej (MK Latviā). Dobór komentarzy pod artykułem wskazuje na to, jak duże emocje towarzyszyły czytelnikom. Wyniki przeprowadzonej analizy mieszczą się w ramach ideologii ruskiego miru. Zgodnie z nią ludność rosyjskojęzyczna żyjąca w diasporze stanowi wspólną część przestrzeni kulturowej i cywilizacyjnej ze społeczeństwem w Federacji Rosyjskiej. Z tej racji walka o ochronę języka rosyjskiego na Łotwie stanowi element szerszych zmagania prowadzonych przez społeczeństwo i władze FR.

Krótko warto wspomnieć o tym, w jaki sposób przekazywane są informacje propagandowe poprzez profile na komunikatorze Telegram. Na przykład funkcjonuje na nim profil o nazwie *Antyfaszyści z Krajów Bałtyckich*. Logiem tej grupy jest radziecka gwiazda zawierająca młot i sierp. Umieszczona jest ona na polu, które z jednej strony jest czerwone, zaś z drugiej utrzymane w barwach orderu św. Jerzego. Tym samym nazwa tego profilu nawiązuje do rosyjskiej propagandy, w której faszystami nazywa się rządy krajów krytykujących imperialną politykę FR. Informacje serwowane na tym profilu dotyczą m.in. takich kwestii jak:

- reakcja miejscowego tzw. gestapo, gdy redakcja publikuje teksty na tematy woj-skowe;
- opublikowanego przez tzw. rusofobkę tekstu naukowego z pogranicza historii i psychologii społecznej o traumie Łotyszy wywołanej sowiecką okupacją. Autor wpisu zarzuca jej, że zapomniała, iż przywrócenie Łotwy jako państwa było możliwe jedynie dzięki woli Józefa Stalina;
- przypisywanie tzw. nazistowskiemu rządowi łotewskiemu winy za doprowadzenie do upadku państwa;
- podważanie łotewskich publikacji na temat armii rosyjskiej, które według redaktorów profilu opierają się na sfałszowanych ukraińskich danych;
- krótkie wpisy z zakresu historii podkreślające związki Łotwy z Rosją, np. o znaczeniu Lipawy jako portu wojennego floty bałtyckiej (*Antyfaszyści z Krajów Bałtyckich*).

W tej części artykułu zaprezentowano jedynie przykłady tego, jak rosyjskojęzyczne media elektroniczne kształtują społeczeństwo na Łotwie. Krytykują one działania władz łotewskich z punktu widzenia założeń ruskiego miru. Tym bardziej, że obrona rosyjskojęzycznej diaspory stanowi jedno z centralnych założeń tej ideologii.

Podsumowanie

Na podstawie zebranego materiału przy wykorzystaniu metody analizy narracji medialnej można wyciągnąć wnioski. Przede wszystkim należy stwierdzić, że rosyjskojęzyczne media działające zarówno na Łotwie, jak i w innych krajach bałtyckich celują w kształtowanie przekonania wśród członków diaspory, że są prześladowane przez nacjonalistyczne rządy. Wskazują na to zmiany wprowadzane w zakresie szkolnictwa i używania języka rosyjskiego w przestrzeni publicznej, jak np. w trakcie festiwalu muzycznego. Kształtowaniu takiej narracji sprzyja wykorzystanie wątków historycznych, np. faktu, że w okresie II wojny światowej istniały łotewskie formacje Waffen SS. Taki sposób kształtowania narracji uzasadnia nazywanie łotewskiej polityki nacjonalistyczną. W każdym z omawianych przekazów można odnieść wrażenie, że Rosjanie na Łotwie to izolowana grupa, stanowiąca w państwie drugorzędną ludność. Tego typu narracja powoduje, że postawiona

hipoteza jest prawdziwa. Jednocześnie wpisuje się w treść ideologii ruskiego miru. Zakłada ona, że Rosjanie żyjący na Łotwie stanowią część większej światowej społeczności. Izolacja łotewskich Rosjan przez tzw. nacjonalistyczny rząd daje Federacji Rosyjskiej prawo do ich obrony. Kraje określane jako faszystowskie to te, które sprzeciwiają się polityce Federacji w zakresie użycia mniejszości rosyjskiej jako środka wpływu na władze łotewskie. Zasady ideologii ruskiego miru wywierające wpływ na przekaz elektronicznych rosyjskojęzycznych mediów na media tworzą poczucie oblężonej twierdzy. Treść przekazu mediów elektronicznych stanowi narzędzie w wojnie informacyjnej, jaką prowadzi Federacja Rosyjska w imię celów sformułowanych w ideologii ruskiego miru.

Bibliografia

- Apanowicz, J. 2002. *Metodologia ogólna*. Gdynia.
- Aref'ev, A.L. 2014. The Russian Language in the World. Past, Present, and Future. *Herald of the Russian Academy of Sciences* 84. <https://doi.org/10.1134/S1019331614050050>
- Bäcker, R. 2016. *Metodologia badań politologicznych*. Warszawa.
- Bartmiński, J., Tokarski, R. 1986. Językowy Obraz Świata a spójność tekstu. W: T. Dobrzyńska (red.), *Teoria tekstu. Zbiór studiów*. Wrocław.
- Bartosia, J. 2013. *Rzeczpospolita między lądem a morzem. O wojnie i pokoju*. Warszawa.
- DeLong, M. 2020. 'Ruski Mir' jako narzędzie rosyjskiej ekspansji geopolitycznej na terytorium Ukrainy. *Przegląd Geopolityczny* 33.
- Doroszczuk, J. 2016. Antyzachodnie think thanki w Rosji jako narzędzie realizacji konserwatywnego projektu Kremla. *Sprawy Międzynarodowe* 3.
- Eberhardt, P. 2019. Klub Izborski i jego urojenia geopolityczne. *Arcana. Kultura, Historia, Polityka* 5.
- Fritz, J., Anders, E. 2012. Mord dokonany na polskich jeńcach wojennych we wsi Podgaje (Flederburgu) w lutym 1945 roku. *Europa Orientalis* 3, s. 157–185. <https://doi.org/10.12775/EO.2012.009>
- Garbula, J.M. 2020. Teksty narracyjne – analiza strukturalno-formalna. *Prima Educatione* 4, s. 73–84. <https://doi.org/10.17951/pe.2020.4.73-84>
- Goban-Klas, T. 2011. Tabloizacja mediów a nepotyzm. W: R. Chytrowski (red.), *Media – Populizm – Demokracja*, Wrocław.
- Hendricks, W.O. 1985. Metodologia strukturalnej analizy narracji. *Pamiętnik Literacki. Czasopismo Kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej* 76(1), s. 167–188.
- Karaszewska, K. 2010. Dominacja języka angielskiego we współczesnym świecie i jej wpływ na motywację jego rodzinnych użytkowników do nauki języków

- obcych. W: D. Pietruch-Reizes, W. Babik, R. Frączek (red.). *Zarządzanie informacją w nauce*. Katowice.
- Klip, A., Pankhurst, J.G. 2025. The Mandate of the Word Russian People's Council and the Russian Political Imagination. Scripture, Politics and War. *Religions* 16(466). <https://doi.org/10.3390/rel16040466>
- Komarowa, G. 2018. *Russkij mir w mieniajuszemsia mire*. IEA RAN.
- Kozyrska, A. 2023. Status języka rosyjskiego na obszarze poradzieckim. Stan prawny – zagrożenia – perspektywy – wyzwania. *Politeja* 20(2). <https://doi.org/10.12797/Politeja.20.2023.83.06>
- Krasnowolski, A. 2018. *Języki zagrożone wymarciem w wybranych krajach Europy, Federacji Rosyjskiej i w Kanadzie*. Warszawa.
- Kuczyńska-Zonik, A. 2018. Infotainment i dezinformacja w mediach rosyjskojęzycznych w państwach bałtyckich. *TEKA of Political Science and International Relations* 13(2). <https://doi.org/10.17951/teka.2018.13.2.13-26>
- Lermontow, W. 2023. Przemówienie na XXV Światowej Rosyjskiej Radzie Ludowej „Teraźniejszość i przyszłość świata rosyjskiego”, Moskwa, 27–28 listopada.
- Łapicz, Cz. 2017. Arabski – język Koranu, Muhammada i mieszkańców raju. *Nurt SVD* 2.
- Masenko, L. 2017. *Przemówienie o sowieckim totalitaryzmie*. Kijów.
- Potulski, J., Kamińska-Korolczuk, K. 2024. Mass media i media społecznościowe w polityce wewnętrznej Federacji Rosyjskiej. *Politeja* 7(94). <https://doi.org/10.12797/Politeja.21.2024.94.13>
- Radzik, R. 2020. Tożsamości zbiorowe Słowian Wschodnich. Analiza porównawcza. *Studia z dziejów Rosji i Europy Wschodniej* LV(2).
- Romanowska, A. 2018. Rosyjskie wpływy w Niemczech. *Wiedza Obronna* 1–2.
- Skowronek, B. 2014. Mediolingwistyka. Teoria. Metodologia. Idea. *Postscriptum Polonistyczne* 14(2).
- Skowronek, B. 2022. Językowy obraz świata. *Lingwistyka Kulturowa* 10(24). <https://doi.org/10.24425/academiaPAN.2022.143967>
- Studenta-Skrucka, M. 2015. Rosyjskojęzyczny patriotyzm ukraiński. O zmianie funkcji języka rosyjskiego na Ukrainie pod wpływem Euromajdanu i wojny w Donbasie. *Kultura i Społeczeństwo* 2. <https://doi.org/10.35757/KiS.2015.59.2.9>
- Szibeka, Z. 2020. *Krótki esej o życiu politycznym i kulturalnym (1954–1991)*. Moskwa.
- Tomaszewski, W. 2023. Media w służbie reżimu. Przykład Rosji i wyzwania dla demokracji. *Krakowskie Studia Małopolskie* 4(40). <https://doi.org/10.15804/ksm20230404>
- Topolska, M.B. 1980. Czytelnictwo książek wydanych na Litwie i Białorusi w XVI i pierwszej połowie XVII wieku, cz. 2, Czytelnictwo książek świeckich. *Pamiętniki Biblioteki Kórnickiej* 16.

- Ulidis, M. 2013. Blog a Językowy Obraz Świata partii politycznej. Analiza kwantytatywno-korpusowa na przykładzie komunikacji Platformy Obywatelskiej. *Nowe Media* 5(10). <https://doi.org/10.12775/NM.2013.005>
- Wałęclawski, J. 2007. Rosjanie na Łotwie – problem statusu i praw obywatelskich rosyjskich mieszkańców Republiki Łotewskiej. *Forum Politologiczne* 5, s. 197–235.
- Wyszczelski, L. 2022. Moskiewska i Kijowska wizja interpretacji sporów o przeszłość ciągłości historycznych korzeni wzajemnych państwowości. *Pomiędzy. Polonistyczno-Urbanistyczne Studia Naukowe* 1(4). <https://doi.org/10.15804/PPUSN.2022.01.12>

Netografia

- Delfi, Ž. Sputnik mimo zakazu nadaje na Łotwie. *Studium Europy Wschodniej*, <https://studium.uw.edu.pl/sputnik-mimo-zakazu-nadaje-na-lotwie/> (dostęp: 26.06.2025).
- Education Law (with amendments to 28.09.2023), https://www.vvc.gov.lv/en/laws-and-regulations-republic-latvia-english/izglitiba-likums-ar-grozijumiem-lidz-28092023?utm_source=https%3A%2F%2Fchatgpt.com%2F (dostęp: 27.06.2025).
- Humabaki i drony. Jak działa (pro)rosyjska propaganda na Telegramie? *Demagog*, https://demagog.org.pl/analizy_i_raporty/humbaki-i-drony-jak-dziala-prorosyjska-propaganda-na-telegramie/ (dostęp: 15.05.2026).
- Medar, S. Russian Disinformation in Latvia. *Defence & Security Monitor*, <https://en.monitorulapararii.ro/russia-s-strategic-influence-operations-in-the-baltic-countries-1-25104?utm> (dostęp: 26.06.2025).
- Otocki, T. Burza wokół 'Nowej Fali'. *Delfi*, https://www.delfi.lt/pl/kultura/burza-wokol-nowej-fali-60394599?utm_source=chatgpt.com (dostęp: 26.06.2025).
- RIGA. Латвия оправдывает нацистов, пока её население вымирает. Sputnik Латвия [RIGA. Latviā opravydaet nacistov, poka eē naselenie vymiraet. Sputnik Latviā], <https://lv.sputniknews.ru/20250625/latviya-oprawdywaet-nacistow-poka-jejo-naselenie-wymiraet-30543575.html> (dostęp: 26.06.2025).
- Springe, I. How Russian Propaganda Becomes Even Nastier in Baltic News. *Re:Baltica*, <https://en.rebaltica.lv/2017/03/how-russian-propaganda-becomes-even-nastier-in-baltic-news> (dostęp: 26.06.2025).
- The Ministry of Foreign Affairs of the Russian Federation. Концепция внешней политики Российской Федерации (утверждена президентом Российской Федерации В.В. Путиным 31 марта 2023 г.) [Konceptiā vnešnej politiki Rossijskoj Federacii (utverždena prezidentom Rossijskoj Federacii V.V. Putiny 31 marta 2023 g.)] (dostęp: 24.06.2025).
- Valsts drošības dienests (VDD), *Par Valsts drošības dienestu*, <https://vdd.gov.lv/lv> (dostęp: 17.05.2026).

Антифашисты Прибалтики [*Antifašisty Pribaltiki*], kanał Telegram, <https://t.me/antifalivland> (dostęp: 17.05.2026).

Дугин, А., Русский мир и его Собор [Dugin A., Russkij mir i ego Sobor], <https://izborsk-club.ru/24992?ysclid=mpa8jd7aaj24425569> (dostęp: 16.05.2025).

Ещё и на Лиго слушать песни на русском? Буря в соцсетях из-за концерта Паулса. [Ešē i na Ligo slusāt' pesni na russkom? Burā v socsetāh iz-za koncerta Paulsa.] *Press*, <https://press.lv/post/eshyo-i-na-ligo-sluszat-pesni-na-russkom-buria-w-socseciach-iz-za-kontserta-paulsa> (dostęp: 26.06.2025).

Министерство иностранных дел Российской Федерации, *Концепция внешней политики Российской Федерации (утверждена Указом Президента Российской Федерации от 31 марта 2023 г. № 229)*, 31 марта 2023 г. [Ministerstwo inostrannyh del Rossijskoj Federacii, *Koncepcija vnešnej polityki Rossijskoj Federacii (utverždена Ukazom Prezidenta Rossijskoj Federacii ot 31 marta 2023 g. № 229)*, 31 marta 2023 g.], https://mid.ru/en/foreign_policy/fundamental_documents/1860586/?lang=ru (dostęp: 24.06.2025).

МК Латвия. Русский язык в школах под полный запрет? [МК Latviā. Russkij āzyk v školah pod polnyj zapret?], <https://www.mklat.lv/zhizn/9359-russkij-jazyk-v-szkolach-pod-polnyj-zapret.html> (dostęp: 27.06.2025).

Можегов В., 2007. *О Русской идее, триада графа Уварова и универсальности христианства*, АПН (Агентство Политических Новостей), 6 октября 2005. [Možegov V., 2007. *O Russkoj idee, triada grafa Uvarova i universal'nosti hristianstva*, APN (Agentstvo Političeskikh Novostej), 6 oktâbrâ 2005. [cyt. 2026-07-22]: <https://apn.ru/index.php?newsid=1593>

Путин: Русофобия – первый шаг к геноциду. *ОТР*. [Putin: Rusofobiā – pervyj šag k genocidu. *OTR*.], <https://otr-online.ru/news/putin-rusofobiya-pervyy-shag-k-genocidu-189160.html?utm> (dostęp: 26.06.2025).

Anton Czeluskin (Chelyuskin), absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika kierunku polityka i bezpieczeństwo (2024) oraz kierunku historia (2019) studia magisterskie. Zainteresowania historią i komparatystyką obszaru Europy Wschodniej oraz geopolityką Rosji i Polski. Zainteresowania również w strefie etnografii oraz języków obcych, przede wszystkim słowiańskich. Działa w organizacji „Młode Kresy”. Udziela wywiadów internetowych o tematyce historyczno-kulturowej. Oprócz naukowych jest autorem licznych artykułów publicystycznych o tematyce historycznej oraz geopolitycznej.

Sylwester Woźniak, absolwent historii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz kierunku interdyscyplinarnego filozofia z politologią (tzw. filozofia z WOsem). Doktor nauk humanistycznych z zakresu historii. W 2017 r. obronił dysertację pod kierunkiem prof. Stefana Dudry pt. *Kościół greckokatolicki w zachodniej Polsce po II wojnie światowej*. Zainteresowania naukowe obejmują historię najnowszą w zakresie mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych ze szczególnym naciskiem mniejszości łemkowskiej i Kościoła greckokatolickiego na tzw. Ziemiach Odzyskanych. Jego zainteresowania historyczne mają również związek z ujęciem politologicznym tematyki mniejszości narodowych i religijnych. Publikuje artykuły naukowe m.in.: w „Studiach Zachodnich”, „Ziemi Lubuskiej” i „Przeglądzie Geopolitycznym” oraz teksty publicystyczne w periodyku „Na Winnicy”.